

Vatten- och avloppspolicy

Policy

Dnr: KS 2016/75

Kommunfullmäktige, 2016-06-20, §57

Dokumenttitel: Vatten- och avloppspolicy

Typ av styrdokument: Policy

Beslutad av: Kommunfullmäktige

Datum och beslutsparagraf: 2016-06-20, § 57

Diarienummer: KS 2016/75

Gäller för: Hammarö kommun

Giltighetstid: fr o m 2016-06-20 och tills vidare

Senast reviderad:

Ersätter:

Dokumentansvar: Serviceförvaltningen

Innehåll

Inledning	4
Bakgrund	4
Målbild	4
Strategier	6
Planering	6
Underhåll	6
Säker och robust VA-försörjning	6
Organisation	6
Ekonomi	6
Miljö	6
Dagvatten	6
Ordlista	7
Allmän VA-anläggning	7
Avlopp	7
Dagvatten	7
Dräneringsvatten	7
Enskild VA-anläggning	7
Enskilt VA-område	7
Omvandlingsområde	7
Spillvatten	7
Tillskottsvatten	7
VA-utbyggnadsområde	7
VA-utredningsområde	8
Verksamhetsområde	8

Inledning

Tillgång till rent dricksvatten, ett gott omhändertagande av spillvatten och dagvatten är viktiga förutsättningar för samhällsutvecklingen.

I arbetet med att säkerställa en långsiktigt hållbar VA-försörjning behövs samarbete mellan flera olika delar av kommunen. VA-policyn syftar till att ge stöd och vägledning i det arbetet. Policyn ska tydliggöra och fastställa de mål och strategier som sedan ligger till grund för formulering av åtgärder i VA-planen. Åtgärderna omfattar all typ av VA-försörjning, både den allmänna VA-anläggningen och de enskilda VA-anläggningarna.

VA-planeringen är ett verktyg för att lyfta fram utmaningar och för att visa var, när och i vilken ordning som den allmänna VA-anläggningen ska byggas ut. Det ger även en möjlighet att planera för en hållbar VA-försörjning i områden som inom överskådlig tid inte berörs av de allmänna vattentjänsterna. VA-planeringen ska resultera i att åtgärder genomförs på ett metodiskt och effektivt sätt.

Bakgrund

Arbetet med den övergripande VA-planeringen har delats in i tre olika steg enligt Havs- och vattenmyndighetens vägledning om VA-planering: VA-översikt, VA-policy och VA-plan. I VA-översikten beskrivs nuläge och förutsättningar samt framtida behov inom hela kommunen avseende VA-försörjningen.

VA-policyn har tagits fram genom ett förvaltningsövergripande arbete där även politiker hardeltagit. VA-policyn antas av kommunfullmäktige.

VA-policyn är indelad i två olika nivåer:

- *Målbilden* är en beskrivning av hur det är i ett framtida läge då Hammarö kommun ochuppfyllt och lever efter de strategier och riktlinjer som anges i VA-policyn.
- *Strategierna* utgörs av ställningstaganden som ska tillämpas både på politiker nivå och på tjänstemannanivå. Strategierna ska säkerställa att alla delar i kommunens organisation i sitt övergripande arbete jobbar tillsammans för att nå fram till målbilden.

Målbild

Hammarö kommun strävar efter en **långsiktighet** i sin planering av VA, både vad gäller den allmänna VA-anläggningen, utbyggnadsområden och områden för enskilt VA. Långsiktighet innefattar olika tidsperspektiv beroende på kontexten. Exempelvis innebär långsiktighet avseende ledningsnätet ett tidsperspektiv på hundra år eller mer medan en långsiktig investeringsbudget har ett tidsperspektiv på cirka 10 år framåt.

Planeringen sker **förvaltningsövergripande** så att samtliga berörda förvaltningar också kännerett **gemensamt ansvar för VA** – både hur det påverkar den egna verksamheten men också hurden egna verksamheten påverkar VA. Planeringen utgörs i huvudsak av en kommunövergripande VA-plan för vilken en förvaltningsövergripande grupp ansvarar, både vad gäller innehåll, genomförande och uppdatering.

Med utgångspunkt i VA-planen planerar och strukturerar berörda förvaltningar sin verksamhet på ett sådant sätt att:

- det finns en långsiktig plan för ekonomiska investeringar och reinvesteringar så att de ekonomiska konsekvenserna kan förutses och hanteras
- **organisationen har tillgång till kompetens som kan anpassas** efter de utrednings- och genomförandebehov som finns.

Hammarös vatten- och avloppshantering kännetecknas av en **ekonomi i balans**, en genomtänkt dricksvatten- och avloppsförsörjning i hela kommunen, en driftsäker och kontinuerligt underhållen allmän VA-anläggning. Vidare ska energiförbrukning och påverkan på miljön minimeras från hela verksamheten, både från den allmänna anläggningen och från de enskilda anläggningarna.

Strategier

Planering

Arbetet med VA-planeringen genomförs parallellt med översiktsplaneringen och innehållet i planerna kan utgöra underlag för varandra, så att det inte föreligger konflikter. Revideringen av VA-planen sker minst i samband med revidering av översiktsplanen. VA-policyn revideras så att den hålls aktuell.

Utbyggnaden av den allmänna VA-anläggningen ska genomföras med utgångspunkt i prioriteringsgrunder som baseras på behovet enligt § 6 lagen (2006:412) om allmännavattentjänster samt ekonomiska förutsättningar och samhällets utveckling.

Utifrån prioriteringsgrunderna ska områden med sammanhållen bebyggelse grupperas i följande typområden; allmänt VA-område, VA-utbyggnadsområde, VA-utredningsområde samt enskilt VA-område. I VA-utbyggnadsområden och VA-utredningsområden ska det vara tydligt vilka krav som ställs på de enskilda avloppsanläggningarna i väntan på en förändrad VA-struktur.

En tidplan för VA-utbyggnadsområden och VA-utredningsområden ska tas fram och hållas uppdaterad. Tidplanen ska vara väl förankrad.

Underhåll

Den allmänna VA-verksamheten ska ha en långsiktig planering för förnyelse- och underhåll av den allmänna VA-anläggningen. Inom allmänt VA-område ska man på ett systematiskt sätt arbeta för att minimera mängden tillskottsvatten och dräneringsvatten i spillvattenledningsnätet.

Säker och robust VA-försörjning

Hammarö kommun ska jobba förebyggande för att en säker VA-försörjning ska kunna upprätthållas samt för att minimera konsekvenserna vid de driftavbrott som ändå förekommer.

Organisation

Förvaltningarna samverkar kontinuerligt, vilket underlättar förvaltningarnas eget arbete och ligger till grund för en tydligare kommunikation med medborgarna.

Ekonomi

En långsiktig investeringsbudget tas fram årligen och konsekvenserna för taxan utreds. En strategi för hur utbyggnaden av den allmänna VA-anläggningen ska finansieras tas fram.

Miljö

Kommunen ska ha en långsiktigt hållbar slamhantering samt verka för ett slam av god kvalitet.

Arbete med inventering, uppföljning och åtgärder för enskilt avlopp ska utföras på ett systematiskt sätt.

Dagvatten

Hammarö kommun arbetar strategiskt och förvaltningsövergripande med dagvattenhantering. Mål och ställningstagande för dagvattenhanteringen redovisas i ett dokument som är skild från VA-policyn.

Ordlista

Allmän VA-anläggning

En anläggning för försörjning av vatten eller avlopp som kommunen äger eller har rättsligt bestämmande över och som har anordnats för att uppfylla kommunens skyldigheter enligt lagen om allmänna vattentjänster (LAV). De samlade VA-anläggningarna inom en kommuns gränser, för vilka en kommun är huvudman, benämns "Den allmänna VA-anläggningen".

Avlopp

Ett samlingsnamn för spillvatten, dagvatten samt dränvatten.

Dagvatten

Ytligt avrinnande regnvatten och smältvatten.

Dräneringsvatten

Markvatten och grundvatten som samlas upp och tas omhand i en dräneringsledning.

Enskild VA-anläggning

En anläggning eller annan anordning för försörjning av vatten eller avlopp som kommunen inte äger. Enskilda anläggningar kan finnas för en enskild fastighet, för flera fastigheter tillsammans eller för samfälligheter och föreningar. En enskild VA-anläggning kan avse såväl ledningar som en lokal lösning för produktion av dricksvatten eller rening av avloppsvatten.

Enskilt VA-område

Ett område som idag har enskild VA-försörjning och som inom överskådlig framtid inte har behov av en förändrad VA-struktur utan kommer att fortsätta ha enskild försörjning. Ett enskilt VA-område kan ha anslutning till allmänt VA via avtalsanslutning (föreningar, samfälligheter, enskilda fastigheter).

Omvandlingsområde

Ett fritidshusområde där många väljer att bosätta sig permanent. Det sker en omvandling mot permanentboende.

Spillvatten

Vatten från hushåll (toalett, bad/dusch, disk och tvätt) och andra verksamheter (industrier, biltvättar och dylikt).

Tillskottsvatten

Vatten som utöver spillvatten finns i spillvattenledningar. Tillskottsvatten kan bestå av anslutet dagvatten, anslutet dräneringsvatten, samt vatten som läcker in från marken om ledningarna inte är täta. Tillskottsvattnets andel kan i många fall vara mycket stor, i extrema fall flera gånger större än mängden spillvatten.

VA-utbyggnadsområde

Ett område som idag har enskild VA-försörjning och som har behov av en förändrad VA-struktur. VA-utbyggnadsområden uppstår när kommunen har fattat beslut om

anslutning till allmänt VA samt när i tid utbyggnaden ska ske. Efter VA-utbyggnad klassas området som Allmänt VA- område. Även områden som idag har anslutning till allmänt VA via avtalsanslutning (föreningar, samfälligheter, enskilda fastigheter) kan klassificeras som ett VA utbyggnadsområde.

VA-utredningsområde

Ett område som idag har enskild VA-försörjning och som kan ha behov av en förändrad VA-struktur. Utredning behöver utföras för att visa vilket behov som finns, vilka möjligheter som finns för att förbättra situationen samt vad som är bästa lösningen givet behov och möjlighet. Även områden som idag har anslutning till allmänt VA via avtalsanslutning (föreningar, samfälligheter, enskilda fastigheter) kan klassificeras som ett VA-utredningsområde.

Verksamhetsområde

Ett område som idag har tillgång till allmän VA-försörjning och där det finns ett verksamhetsområde för dricksvatten, spillvatten, dagvatten eller en kombination av dessa.